

112 - LÄTT ATT SLÅ!

TRE SPÄNNANDE SAGOR OM MODIGA LIVRÄDDARE

"MOPEDOLYCKAN"

"FALLET FRÅN
PALLEN"

"DEN FARLIGA
FLASKAN"

ANNIKA DOPPING

Utgiven av SOS Alarm

112-LÄTT ATT SLÅ!

TRE SPÄNNANDE SAGOR OM MODIGA LIVRÄDDARE
SKRIVNA OCH BERÄTTADE AV ANNIKA DOPPING

Här har suttit en CD med ljudsagor "112 - Lätt att slå!"
De är enkla att ladda ner från webbplatsen
www.112.se och fria att använda
i icke kommersiellt syfte.

Denna bok är inspirerad av verkliga händelser, berättade av
Annika Dopping tillsammans med SOS Alarm.

© Text: Annika Dopping, 2009

© Illustrationer och grafisk form: Innovaform, 2009

Tryck: Eskils Tryckeri AB, Borås, 2009

Allt material är fritt att kopiera men får inte
användas i kommersiellt syfte.

www.112.se

112 – Rädda liv. Rädda egendom.

 SOS Alarm[®]
För ett tryggare samhälle

112-LÄTT ATT SLÅ!

TRE SPÄNNANDE SAGOR OM MODIGA LIVRÄDDARE

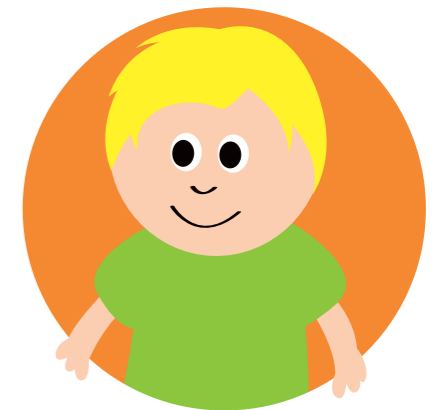

1. MOPEDOLYCKAN

Maya önskar sig mest av allt en liten hundvalp av sin pappa. Men aldrig kunde hon ana vilket modigt hjältedåd hon skulle vara med om för att en sammetslen liten hund skulle bli hennes.

2. FALLET FRÅN PALLEN

Daniel är hos gammelmormor på besök och hon har en magisk ask högt upp i ett skåp. Daniel är så nyfiken på vad som finns däri. Gammelmormor berättar att bara modiga hjältar kommer åt skatten i den magiska asken. Och visst är Daniel en modig hjälte!

3. DEN FARLIGA FLASKAN

Första dagen på sommarlovet. Sofi går på upptäcktsfärd med sin lille kusin Kim, söta fågelungar, smaskiga jordgubbar och färgglada trollsländor förgyller deras väg. Men en flaska, med vad Kim tror är saft, ställer till det och Sofi kastas in ett farligt äventyr där hon måste vara modig som ett lejon.

ANNIKA DOPPING

MOPED- OLYCKAN!

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM EN KVICK LITEN LIVRÄDDARE"

Maya och hennes pappa hade varit och hälsat på goda vänner, som hade fått sex härliga små hundvalpar. Alla utom en var sålda, men just den valp som var kvar ville leka och gosa med Maya hela tiden. I bilen hem gjorde Maya allt för att få pappa att vilja köpa den.

– Jag lovar att gå ut med den varje morgon, så du får sova!

Pappa verkade inte RIKTIGT tro på det där, utan sa:

– Min lilla pärla, vem är det som får väcka dig minst tre gånger varje morgon innan du går upp?

– Jamen, om jag har en HUND kommer jag att vilja gå upp först av alla, svarade Maya. Kommer du inte ihåg när vi lånade Tofsan?

Pappa hann aldrig svara. Plötsligt hördes en smäll och ett otäckt skrik. Det klirrade till som när glas går sönder. En pojke i svart hjälm rullade upp framför dem på motorhuven och försvann ner på sidan.

– Nej! skrek pappa, vi har krockat! Han körde på oss!

Pappa öppnade bildörren och sprang fram till pojken. Han låg helt stilla. Man kunde fortfarande höra motorn brumma från hans moped.

– Vad ska vi göra? skrek pappa. Tänk om han är svårt skadad!

Maya hade aldrig känt sig så rädd någon gång. Men så dök det upp något i hennes huvud, som fröken i skolan hade sagt:

– Om det händer en olycka ska ni ringa ett speciellt nödnummer: 112 – lätt att slå. Lär er det, för där svarar en snäll man eller kvinna och berättar precis vad ni ska göra.

Maya ropade:

– Pappa, får jag låna telefonen så jag kan ringa nödnumret?

– Vilket nödnummer? ropade pappa tillbaka.

- 112, om det är en olycka, det har fröken lärt oss!
 - Jaja, gör det, sa pappa. Jag måste stanna hos pojken!
- Maya tryckte på knapparna: 1 1 2.
- SOS Alarm, vad är det som har inträffat? frågade en man i luren.
 - Vi har krockat med en pojke på moped! skrek Maya. Pappa är hos honom men han rör sig inte!
 - Kan du fråga pappa om pojken andas? bad mannen.
- Maya frågade och berättade sedan svaret för mannen i telefonen:
- Pappa säger att han andas, men det låter som om det är jobbigt.

- Nu ville mannen i telefonen veta var de var någonstans. Maya fick fråga sin pappa igen. Han förklarade med stressig röst.
- Tack, då vet vi vart vi ska skicka ambulansen, sa 112-mannen och fortsatte:
 - Kan pojken prata?
 - Nej, det kan han inte, sa Maya, pappa säger att han är medvetslös.
 - Kan du fråga pappa om bilarna kör fort där ni är? För det blir olika sorters skador om man kör långsamt eller fort.
 - Pappa säger att man får köra 70 kilometer i timmen, svarade Maya. Och att vi INTE körde för fort. Pojken bara dök upp, från ingenstans.
 - Blöder han? undrade mannen.
 - Ja, i ansiktet och på benen, säger pappa.
 - Det viktigaste är att han kan andas ordentligt, fortsatte mannen. Hur ligger pojken, på rygg eller på sidan?
 - Han ligger på sidan, sa Maya.
 - Be pappa att han böjer pojkens huvud lite försiktigt bakåt. Och han ska inte ta av hjälmen så länge pojken andas och inte flytta honom i onödan, för då kan skadorna bli större, sa mannen.
 - Men tänk om pappa TROR att han andas fast han inte gör det, sa Maya oroligt.
 - Pappa kan se efter om bröstet rör sig upp och ner eller känna under pojkens näsa om det kommer ut luft där, förklarade mannen. Då vet vi att han andas.
 - Jag ska berätta det, lovade Maya.
 - Bra, sa mannen. Vet du om ni har någon filt i bilen? Det är viktigt att han inte blir kall.

– Ja, jag har en grön filt när jag sover. Jag ger den till pappa. Nej, vänta! Pappa skriker att pojken inte andas längre! Hjälp, vad ska vi göra?

– Fråga pappa om han vet hur man gör hjärtlungräddning.

Det behövs nu!

Maya frågade pappa, som sa att han tyvärr inte visste det. Men han lovade försöka, bara han fick veta hur han skulle göra.

Just då kom en kvinna med en hund springande från skogen.

– Snälla, håll i kopplet, ropade hon till Maya. Jag är sjuksköterska och hörde att pojken behöver hjärtlungräddning.

– Tack gode Gud, sa Mayas pappa.

Kvinnan föll ner på knä bredvid pojken och la honom på rygg.

Hon förde in sina händer som stöd under pojken nacke. Sedan bad hon pappa att försiktigt kränga av hjälmen.

– Nej! skrek Maya i luren till 112-mannen. Hon tar av hjälmen!

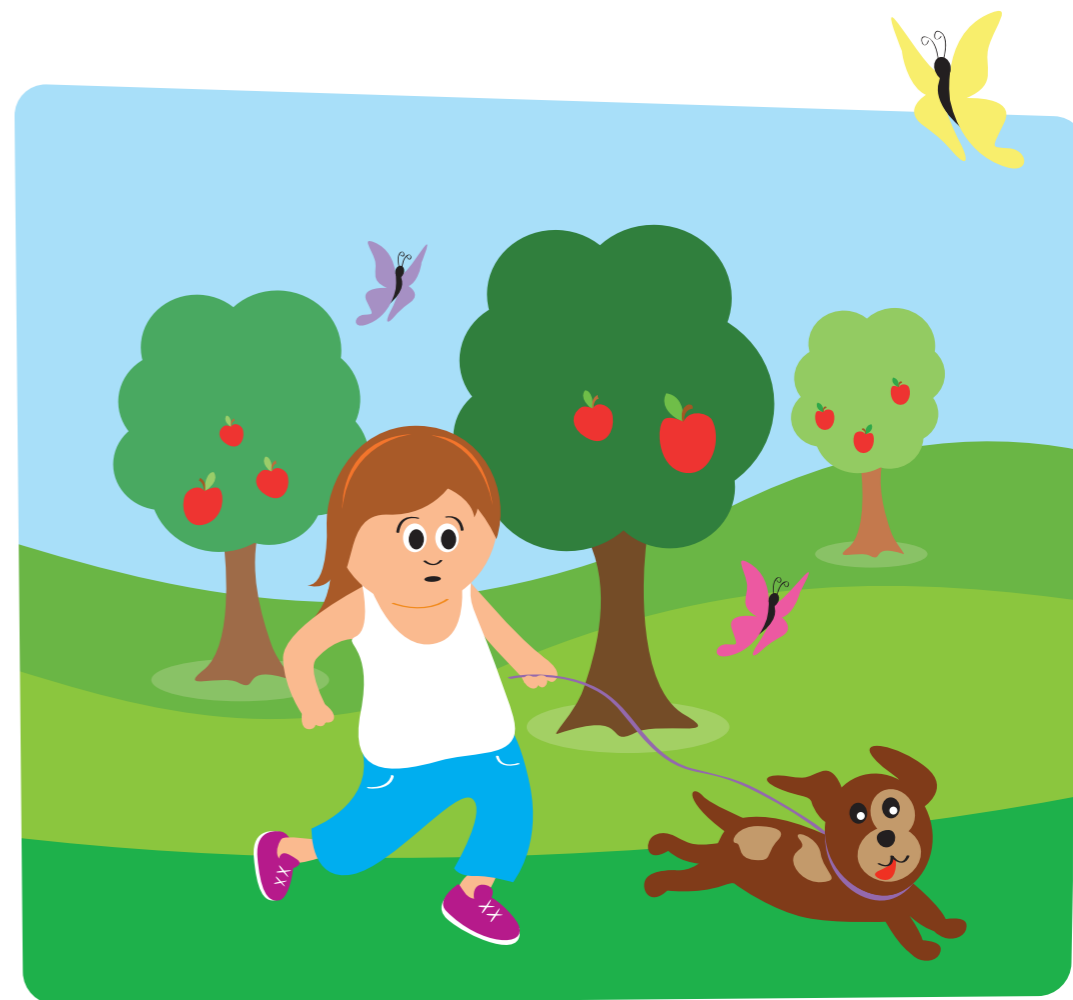
Du sa att man inte fick det!

– Nej, det stämmer. Men om han inte andas måste man göra det ändå, förklarade mannen.

Sjuksköterskan tog ett djupt andetag. Sedan blåste hon in sin luft i pojken mun. Samtidigt klämde hon ihop hans näsborrar med fingrarna. Då kunde luften inte komma ut den vägen. Fem gånger gjorde hon samma sak.

(Det ser ju ut som när man blåser upp en ballong! tänkte Maya för sig själv.)

Men fortfarande hände ingenting. Då började kvinnan pumpa runt

blodet i pojken kropp. Hon korsade sina händer i en sorts fläta på hans bröst. Sedan tryckte hon snabbt ner och släppte, gång på gång.

Under tiden räknade hon högt:

– Ett – två – tre – fyra – fem..., ända till trettio. Så tog hon två nya andetag och blåste in luften i hans mun.

Nu hände något! Plötsligt kräktes pojken. Sjuksköterskan vände honom på sidan och torkade av honom med den gröna filten.

(Det gör inget, tänkte Maya. Bara han blir bra).

I telefonen berättade Maya att pojken hade kräkt.

– Vad bra! svarade mannen. Vilken tur vi har! Då kan du be pappa att ställa ut en varningstriangel på vägen.

– Vad är det för något? frågade Maya.

– Det är en trekant med röda reflexer på, som man ska ha i bilen, svarade mannen. Ställer man ut den på vägen så förstår andra bilar att något har hänt och att de måste bromsa ner, så att de inte kör på någon.

Mayas pappa sprang iväg för att hämta varningstriangeln.

– Vad händer nu då? undrade Maya. Hon kände sig bättre nu när sjuksystemen tog så bra hand om pojken.

– Snart kommer ambulansen och tar över, svarade mannen.

Och från räddningstjänsten kommer det en brandbil, som de ställer tvärs över vägen. Den ska skydda alla på olycksplatsen. Sedan undersöker de om det finns någon risk att er bil ska börja brinna.

– Vad gör de då? undrade Maya.

– I så fall drar de ut batteriet, svarade mannen.

– Till sist tvättar de bort all olja från vägen för att ingen ska halka i den. Och för att den inte är bra för naturen. Sedan brukar polisen komma också och hjälpa till när det har hänt en olycka.

– Så nu behöver jag inte göra mer? frågade Maya.

– Nej, det räcker så bra, sa mannen. Du har varit otroligt duktig som har kunnat lyssna och berätta hela tiden. Var det pappa som sa att du skulle ringa 112?

– Nej, det var jag som visste det! sa Maya stolt. Men jag ska lära pappa numret.

– Du är allt en duktig liten fröken! skrattade mannen.

– Och jag som inte ens har berättat mitt namn. Jag heter Sam.

Nu vill jag väldigt gärna veta vad DU heter, vi som har pratat så länge.

– Jag heter Maya Johnson och fyller snart sju. Min pappa heter Tony Johnson, la hon till just när Sam skulle fråga.

– Hej Maya! sa Sam glatt. Tänk om alla var lika kloka som du!

Det skulle rädda många människor.

"DU ÄR ALLT EN DUKTIG LITEN FRÖKEN"

- Skulle det? frågade Maya. Jag gjorde ju bara som fröken sa.
Oj, nu hör jag sirener. Vad många blåljus det är!
– Då är allt som det ska, sa Sam. Och vi kan lägga på. Det var roligt att jobba med dig, Maya! Du kanske kan börja här hos oss när du blir stor? Tack igen för din fina hjälp och hej då!
– Hej då Sam! sa Maya. Hon hade helt glömt bort att hon hade ett koppel med sjuksköterskans hund i handen. Hunden hade suttit alldeles stilla och väntat. Men nu hoppade den upp och ner av glädje när matte kom springande. Maya och hennes pappa sprang fram till varandra och kramades. Båda grät och skakade ut rädslan ur kroppen.

Innan de kunde åka därifrån fick de svara på frågor om vad som hade hänt. Pappa fick fylla i en massa papper. Sedan skjutsade polisen hem dem för deras bil gick inte att köra. Den måste bärgas.

- I bilen tänkte Maya mycket på pojken.
– Stackars hans mamma och pappa, jag undrar hur det ska gå, suckade hon.
– Ja, vi kan bara hoppas på det bästa, sa pappa. Vi får skicka ljusa och varma tankar till honom.
En kväll några dagar senare ringde det på dörren.

- Öppna du, sa pappa.
Utanför stod en kvinna med en stor blombukett i famnen.
– Är det du som är Maya? frågade hon.
– Ja, det är jag, svarade Maya.
Vem är blommorna till?
– Till dig, Maya!
– Till mig? Varför då? frågade hon förvånad. Tack så jättemycket menar jag, sa hon och neg.
– Jag förstår om du undrar vem jag är, fortsatte damen. Jag är mamma till John som råkade krocka med er på sin moped häromdagen.
– Är du? ropade Maya. Hur mår han?
– Han är kvar på sjukhuset, svarade Johns mamma. Med gipsade ben och huvudet i bandage. Men vi är SÅ tacksamma att han lever. Och vet du, läkarna säger att han kommer att bli helt bra!
– Åh, vad jag blir glad! sa Maya. Pappa, pojken klarade sig!
Han heter John! Johns mamma log.
– Det är tack vare dig det, Maya! Om någon hade sagt till mig att en dag kommer en liten sexårig flicka att se till att John överlever en svår trafikolycka, då hade jag nog aldrig trott dem. Men nu vet jag bättre! Och jag har talat lite med din pappa på telefon, så här nere i trappan står min man med en överraskning till dig.
– Det behövs inte, sa Maya. Det viktiga är att John blir bra. Och jag fick så fina blommor!
– Men jag tror du kommer att bli glad, sa Johns mamma och fortsatte med lite högre röst: William, du kan komma upp nu!

När Maya fick se vad han hade i famnen
trodde hon inte sina ögon.

– Pappa, det är valpen! Min älsklingsvalp!

HUR kan hon vara här?

Pappa skrattade bakom Maya och tog henne
om axlarna.

– Min underbara lilla hjältinna! Jag har tänkt efter ordentligt.
Jag har nog blivit alldeles för lat. Det blir nyttigt för mig att gå ut
så ofta. Fast det hade INTE blivit någon hund om inte grannfrun
hade tackat ja till att vara dagmatte när jag är på jobbet. Hon hade
längtat så efter sällskap sedan hennes egen hund dog i julas. Du vet,
det är hon med alla blommor på balkongen ...

Maya hörde inget av det där. Hon hade huvudet inborrat i en
sammetslen, svartvit päls och kände en skär liten tunga slicka överallt.

– Hon ska heta Jonna, mumlade hon. Så kan jag tänka på John
varje dag.

SLUT!

FALLET FRÅN PALLEN

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM ETT MODIGT BARNBARN"

Daniels föräldrar hade tagit med sig hans mormor på båt kryssning över helgen. Under tiden bodde Daniel hos sin gammelmormor, som var mormors mamma. Fast hon var över åttio år var hon pigg och lekfull och nyfiken på allt. Daniel älskade att höra henne berätta om allt spännande hon varit med om.

Den här lördagskvällen tänkte hon berätta historien om en regnbågsskimrande, magisk ask från Kina som stod högst upp i finskåpet. Gammelmormor tog fram en hög pall och klev försiktigt upp på den. – Kära nån, så tung min kropp var idag då! skrockade hon. Man skulle haft en liten lyftkran.

Eftersom gammelmormor inte var särskilt lång fick hon sträcka sig högt på tå för att nå hyllan. Hon förklarade för Daniel att en magisk ask måste stå lite illa till, för annars kunde ju första bästa sjörövare plocka åt sig den. Gammelmormor vred sig om för att kunna se Daniels min. Det borde hon inte ha gjort.

Innan gammelmormor visste ordet av blev hon så snurrig att hon tappade balansen och slog huvudet i en kopparkastrull på väggen. Den hade ett vasst handtag som rev upp ett stort, blödande sår i gammelmormors panna. Efter det föll hon pladask ner på golvet. Där blev hon liggande som om hon sov, utan att röra sig. Daniel skrek av skräck.

– Säg nåt, gammelmormor! Vakna! Snälla, ligg inte bara där!

Men gammelmormor sa ingenting. Vad skulle han ta sig till? Där låg gammelmormor, som skulle passa HONOM, alldeles tyst, och gick inte att väcka.

– Tänk, tänk, tänk! sa han till sig själv. Vad var det nu man skulle göra om det hände något hemskt och ingen vuxen var där? Pappa hade ju berättat om det när de hade hjälpt en gammal farbror som höll på att drunkna på isen.

Vänta, nu mindes han! Man skulle ringa ett särskilt nödnummer. Det hade bara tre siffror så det skulle vara lätt att komma ihåg.

– Om du ringer det numret så kommer du till en larmcentral, hade pappa sagt. Där vill de veta hur många som har skadats i olyckan och vad de har för sorts skador. Då kan de bestämma om de ska skicka ambulans eller polis eller brandbil – eller allihop – för att ta hand om olyckan på bästa sätt. De får inte skicka för många bilar. För det kan ju hända flera olyckor på samma gång och alla måste kunna få hjälp.

Daniel tänkte så det knakade. Vad var det där viktiga numret igen? Plötsligt kom han på ramsan som pappa hade lärt honom. Först skulle han peka på munnen, sedan på näsan och sist med två fingrar på ögonbrynen. 1 mun, 1 näsa, 2 ögon – 112!

– Klappa dig till sist tre gånger på huvudet och säg lätt att slå så minns du ramsan ännu bättre, sa pappa och visade på sig själv: 112 – lätt att slå.

Nu sprang Daniel fram till gammelmormors grå telefon, som satt på väggen. Den hade stora knappar och tydliga siffror. 112, slog han. En kvinna svarade:

– SOS Alarm, vad är det som har inträffat?

– Min gammelmormor har ramlat ner från en pall och hon blöder i pannan och rör sig inte! skrek Daniel.

– Vad bra att du ringde oss! Kan du prata med gammelmormor? frågade kvinnan.

– Nej, hon säger ingenting, sa Daniel.

– Kan hon andas bra? fortsatte kvinnan i luren.

– Hur vet man det? frågade Daniel.

– Jo, du kan titta om magen och bröstet rör sig upp och ner, sa kvinnan.

- Ja, det gör de, sa Daniel.
- Vad bra! Kan du se VAR i huvudet hon blöder?

- Daniel var rädd. Först trodde han att han inte skulle våga se efter. Men så bestämde han sig för gammelmormors skull att vara modig. Han tittade försiktigt var såret var och berättade det i telefonen.
- Blöder det mycket? undrade kvinnan då.
 - Inte jättemycket, sa Daniel. Men det har runnit ner blod på kinden och halsen.
 - Jag förstår, sa kvinnan. Tror du att du kan ge telefonen till gammelmormor, så vi får se om hon kan prata lite?
 - Nej, det går inte, svarade Daniel. Telefonen sitter fast i väggen.
 - Då kan du kanske gå fram och höra om hon kan säga till DIG hur hon mår, bad kvinnan. Kom och berätta det för mig sedan är du snäll.

Daniel tassade fram på skakiga ben. Med en klump i halsen frågade han:

- Gammelmormor, andas du?

Tack och lov svarade gammelmormor nu:

- Jag börjar kvickna till så smått, men jag kan inte röra foten och det gör rysligt ont i benet. Vem har du ringt, Daniel? Är det mamma?
 - Nej, det där nödnumret, du vet, 112, sa Daniel. De frågar hur du mår.
- NU blev gammelmormor förvånad.
- Vad säger du? Har du ringt dit alldeles själv? Vad stolt jag blir!

Inte hade jag kommit på något nödnummer!

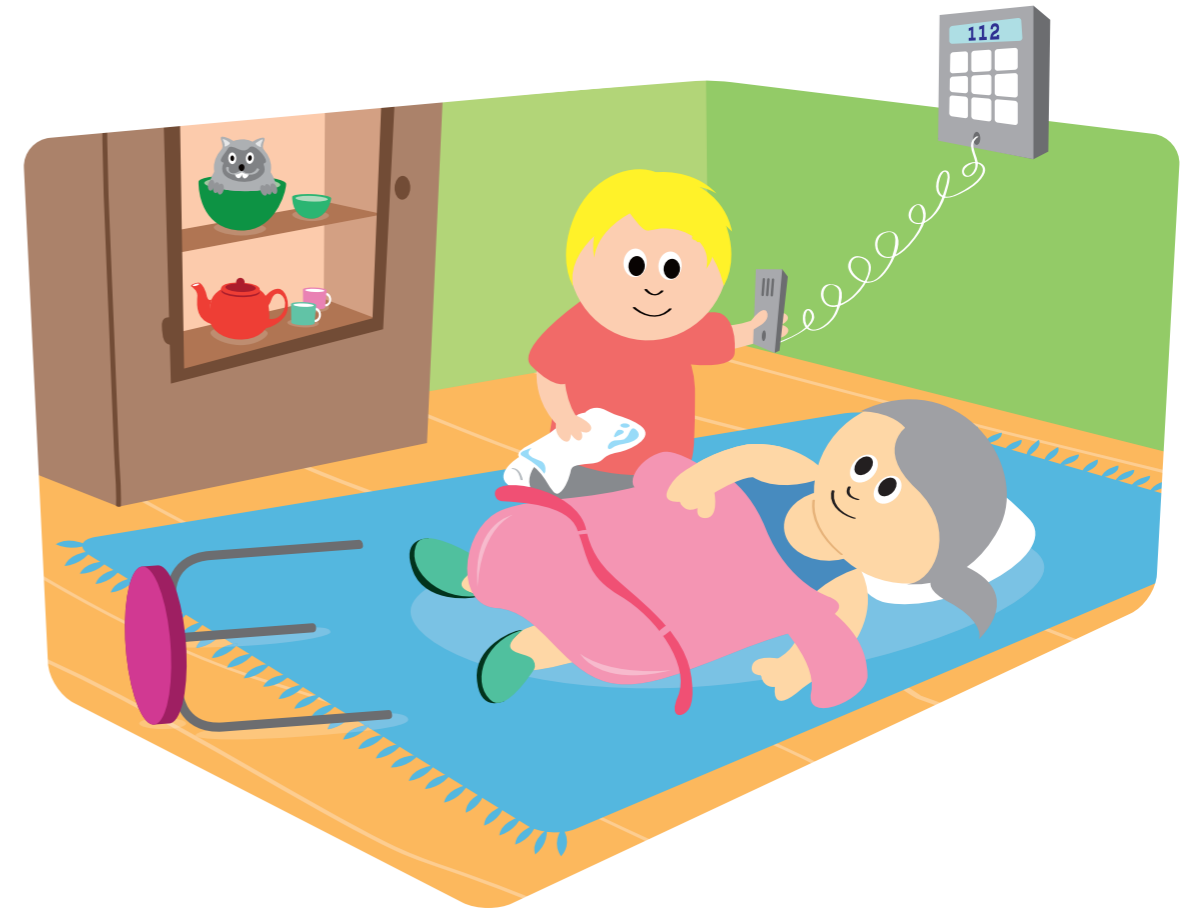
- Vi har lärt oss det i skolan, sa Daniel. Oj, jag har visst glömt att berätta för dem att du kan prata.
- Tack, sa kvinnan i telefonen. Jag hörde ända hit vad gammelmormor sa. Vad fint att du kan tala med henne igen. Men jag skulle behöva veta en sak till. Kan du se om det blöder från benet, där hon har ont?
- Nej, jag har redan sett att det inte blöder där. Men det ser konstigt ut. Foten pekar liksom rakt ut åt sidan.
- Jag förstår. Den kanske är bruten. Vi ska hjälpa dig med en ambulans till gammelmormor, sa kvinnan.
- Och nu vill jag veta ditt namn och hur gammal du är.
- Jag heter Daniel Ring och är sex år.
- Vad bra att du visste att du skulle ringa till oss, Daniel. Jag heter Bella. Vet du adressen där du är?
- Gammelmormor, vilken adress är det hit? frågade Daniel.
- Skogsvägen 34, 3 trappor, svarade gammelmormor från golvet.
- Tack, då stämmer det med vad vi ser här i datorn, sa Bella. Och vad heter gammelmormor?

Det behövde inte Daniel fråga om.

- Tyra Hansson. Hon är 84 och ett halvt, säger mamma.
 - Tack Daniel! Då skulle jag gärna vilja veta hur pass vaken gammelmormor är nu, efter sitt slag i huvudet. Kan du fråga henne om hon kan säga sitt personnummer?
- Något sådant hade Daniel aldrig hört talas om. Han rynkade på pannan och frågade:

- Gammelmormor, har du nåt – passionsnummer?
- Jajamen, svarade gammelmormor, och ropade ut sitt personnummer högt och tydligt så att Bella kunde höra också.
- Vad fint att hon kommer ihåg det fast hon ramlade så illa, sa Bella. Skulle du kunna fråga om hon har en ren handduk?
- Det vet JAG var det finns!, sa Daniel stolt och hämtade en vit handduk.
- Vad ska jag med den till? undrade han.
- Blöt lite i ena hörnet och torka försiktigt av såret, sa Bella. Se om du kan hämta en kudde också, så det inte blir för hårt för huvudet. Hämta gärna en filt eller morgonrock på samma gång. Då slipper gammelmormor frysa.
- Jada, sa Daniel. Förresten är hon törstig, säger hon. Ska jag ge henne ett glas vatten?
- Nej, hon ska inte dricka än, sa Bella. Vi väntar lite med det. För OM de skulle behöva operera henne får hon inte dricka något innan. Hur mår hon just nu?
- Hon säger att hon är trött och har ont, berättade Daniel. Men hon är glad att ambulansen är på väg och hon klarar att vänta lite till.
- Vad bra, sa Bella. Ambulansen är snart där. De kommer att ta hand om gammelmormors sår och se om hon har några andra skador. Gammelmormor får ligga på en bår och är foten bruten så gipsar de den på sjukhuset.
- Har de sirener på? undrade Daniel.
- Nej, det har de inte, svarade Bella. Eftersom gammelmormor är vaken nu och andas bra så behövs det inte.

Men de kör så fort de får, utan att bryta mot trafikreglerna.

– Ibland FÅR de faktiskt bryta mot trafikreglerna, fortsatte hon, fast bara när de använder blåljus och det är jättebråttom. Då får de både köra mot rött ljus och upp på trottoarerna. Men det är alltid farligt att göra det, även för dem som kör. Vi ska inte ta några onödiga risker.

Bella förklarade för Daniel att det var viktigt att han stannade nära gammelmormor tills ambulansen hade kommit fram. Då kunde han hela tiden se hur hon mådde. Och de kunde alltid skynda på ambulansen om hon skulle bli sämre.

Bella frågade om Daniel kunde tänka sig att de la på luren en stund nu, medan de väntade. Fast bara om han lovade att ringa DIREKT om han kände sig det minsta orolig eller osäker.

– Javisst, jag kan prata med gammelmormor under tiden, sa Daniel. Fast hon är rätt trött, förstås. Nej, nu vet jag! Jag berättar sagor för henne! Det blir man lugn av, brukar hon säga.

– Vet du, Daniel, sa Bella. Du är verkligen en fantastisk liten kille! Du har skött det här så bra. Vilken tur gammelmormor har med ett sådant barnbarnsbarn! Det blir inga problem för dig att hitta någon att gifta dig med en dag ska du se, skrattade hon. De kommer att stå i kö för en sådan pärla!

Daniel fnissade blygt, men blev väldigt glad. Bella fortsatte:

– Då kan jag lita på att du ringer oss PÅ EN GÅNG om du skulle vilja det. Hellre en gång för mycket än en gång för lite? Eller hur?

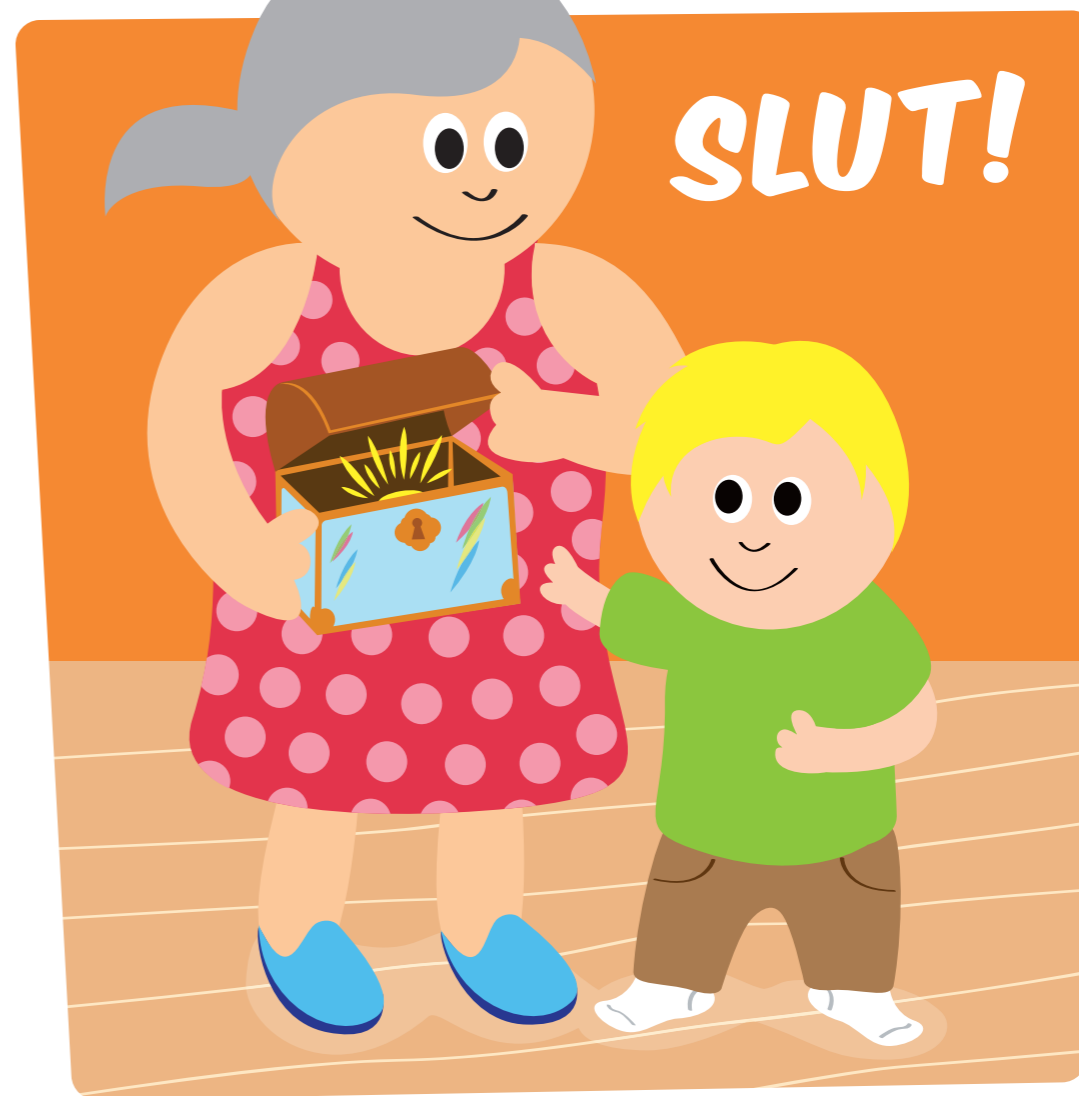
Daniel kände efter. Han kom att tänka på vad han hört om barn i fattiga länder. Ofta fick de inte gå i skola, utan måste arbeta eller hjälpa de gamla. Kan de så kan väl jag, tänkte Daniel och svarade Bella:

– Du kan lita på mig! Jag tar hand om gammelmormor tills ambulansen kommer och ringer er om jag behöver. Det är lugnt. Hejdå, Bella!

Och vet ni vad Daniel fick av gammelmormor när hon kom hem från sjukhuset? Jo, hon gav honom den magiska, regnbågsskimrande asken från Kina! Inuti låg en gammaldags, guldfärgad medalj.

Den hade två korsade pilar på en strålande sol med ett gyllene hjärta i. Gammelmormor tog Daniels händer och såg honom djupt i ögonen.

– Alldeles säker kan man inte vara, sa hon. Men JAG har hört att sådana här medaljer bara finns på några FÅ hemliga ställen. Och att ingen annan än en riktigt modig hjälte kan komma åt dem.

DEN FARLIGA FLASKAN!

"EN LIVSVIKTIG SAGA OM TVÅ NYFIKNA KUSINER"

Sofi tyckte mycket om sin nya fröken, som ville lära barnen många viktiga saker. Precis före sommarlovet hade hon berättat om två olika slags rädslor. En rädsla som var BRA, för den varnade oss för att göra farliga saker, som att springa rakt ut i trafiken eller hoppa från höga höjder eller gå för nära elden.

Men den andra rädslan var bara en sorts "tanke-spöken" inne i våra huvuden. De TRODDE att de skyddade oss för otäcka faror – fast det egentligen inte var farligt alls. Tanke-spökena kunde lura både vuxna och barn när de varnade oss med sin spökiga röst. I våra öron kanske de viskade:

- Akta dig! Fråga INTE om du får vara med där och leka. TÄNK om de säger nej. Det är JÄTTEFARLIGT! Du kan SVIMMA! Och det fanns mycket de trodde var farligt. Fröken förklarade för barnen:
- Tanke-spökena tror själva att de talar sanning. Och det är klart att det kan kännas tråkigt om någon säger att man inte får vara med

och leka. Men det är ju inte farligt på riktigt. Och det finns så många barn som bara LÄNGTAR efter någon att leka med. Man ska aldrig ge upp! Men vet ni vad det bästa är? Barnen skakade på huvudena.

- Jo, man kan skrämma BORT tanke-spökena, om man tänker en tanke som man blir stark av! Fröken gav barnen ett exempel på en styrketanke som man kan tänka istället:
- Jag frågar om jag får vara med och leka. Får jag inte det så hittar jag på något annat istället. Jag är PRECIS lika värdefull för det. Tyst nu, lilla tanke-spöket!

"NUMRET ÄR 112 – LÄTT ATT SLÅ."

Barnen fick hitta på olika rädslor och berätta om de varnade för RIKTIGA faror eller bara var tanke-spöken.

– Lär er se skillnad på dem, sa fröken. Och om det händer något extra farligt, kanske en olycka eller brand eller om någon blir jätte-sjuk, då ska man ringa ett särskilt nödnummer. Numret är 112 – lätt att slå. Det ska ni kunna utantill, även om någon väcker er mitt i natten och frågar.

Sofi lyssnade noga på fröken när hon sa det där, men just nu hade hon inte en tanke på nödnummer eller rädslor. Det var ju sommarlov, äntligen! Sofi och hennes mamma hade just kommit fram till morbror Leos och lilla kusin Kims sommarställe och Sofi såg underbara skatter överallt.

– Titta Kim, en trollslända! Vad många jordgubbar! Finns det fågelungar i holken?

Kim älskade sin stora kusin och trampade efter henne så fort han kunde på sin röda trehjuling. Inte kunde Sofi ana att just den här dagen skulle bli den värsta i hennes liv...

Så fort mamma och Sofi hade packat upp somnade lille Kim som en stock i sin vagn.

– Han sover alltid middag så här dags, förklarade morbror Leo, i MINST en timme. Och jag tänker INTE väcka honom före dess,

skrattade han. Får han inte sova färdigt blir han arg som ett bi.
Tro mig, jag har provat!

Samma morgon hade en granne ringt och frågat om morbror Leo ville ha en hink nyfiskad abborre. Det ville han gärna. Så medan Kim sov middag passade morbror Leo och Sofis mamma på att åka dit.

Sofi ville plocka blommor och fick låna morbror Leos mobiltelefon så att hon kunde ringa direkt om det var något. Hon gick på ängen

och fantiserade om att ha en egen kattunge som skulle ligga och sova i hennes dockvagn. Precis som Kim gjorde nu. Trodde Sofi och de vuxna, ja...

I själva verket hade Kim för en gångs skull vaknat nästan direkt. Tyst hade han kommit ur vagnen och smitit runt hörnet. Där fick han se en jättestor svart boll med höga smala ben. Som en långbent gris ungefär, fast utan huvud. Kim hade aldrig sett någon utomhusgrill förut och kunde inte veta vad det var för något. På marken låg något ännu mer spännande. En stor, blank plastflaska med orange märke och svart kryss på. Och vilken tur, korken satt löst!

– Taft! Gott! sa Kim nöjt och tog en stor klunk. Men sedan skrynkade han ihop hela ansiktet i en hemsk grimas och spottade så det fräste. Munnen och halsen brände som eld och han började hosta. Och hosta. Som om hela magen skulle komma upp ur munnen

Sofi fick höra den otäcka hostan och kom springande till Kim. Han vred sig som en mask på marken och hade svårt att andas.

Hon blev jätterädd och skakade i hela kroppen. Och nu kom allt som fröken hade sagt om rädslor tillbaka. Men var det här ett tankespöke eller en riktig rädsla?

Sofi kände efter i kroppen. Hon visste på en gång. Det här var farligt på riktigt, till och med så farligt att hon fick ringa nödnumret! Hon tog fram mobiltelefonen. Mammans nummer kunde hon inte ens komma på nu, bara 112-numret som de hade övat på. Med darriga fingrar slog hon siffrorna och en mörk mansröst svarade:

– SOS Alarm. Vad är det som har inträffat?

Sofi snyftade fram:

– Min lilla kusin Kim ligger och hostar bredvid grillen och får ingen luft och jag är ensam och alla vuxna är och hämtar fisk!

– Vad bra att du ringde oss, sa mannen i luren. Har Kim fått rök i sig?

– Nej, vi ska grilla sen, sa Sofi, men det ligger en flaska på marken.

– Har han druckit ur den? frågade mannen.

– Jag vet inte, svarade Sofi.

– Kan du läsa vad det står på flaskan? frågade mannen.

– T-ä-n-d-v-ä-t-s-k-a, stavade Sofi och skrek: Nej! Det har man ju för att det ska brinna! Det är jättefarligt att dricka!

– Ja, det är det, sa mannen. Tror du Kim har druckit av den?

– Jag vet inte, sa Sofi. Men korken är av, och han älskar att skruva av korkar.

– Då vet jag det, sa mannen. Men först vill jag ha din adress.

– Jag vet inte, jag är på landet, snyftade Sofi.

– Det gör inget, sa mannen. Vi kan spåra var du är med din mobiltelefon. Och vad heter du?

– Sofi Benzon. Jag är sex och ett halvt.

– Fint, Sofi. Vi skickar en ambulans, så kan du och jag tillsammans prata med Giftinformationen så länge.

– Men JAG ska inte gifta mig! skrek Sofi förskräckt.

– Nej, jag vet. På Giftinformationen vet de precis vad man ska göra om man har fått i sig något giftigt, som är farligt för kroppen. Hur gammal är Kim?

– Han är två. Han hostar jättemycket och det låter läskigt när han andas!

– Jag förstår, Sofi, sa mannen i luren. Tack vare dig är hjälp på väg nu. Försök få Kim att ligga på sidan om du kan.

– Ska han kräkas upp den där tändvätskan nu? En gång kräktes han när han hade ätit för mycket deg.

– Nej, han ska inte kräkas nu, sa mannen. Vet du, helst skulle han dricka lite grädde. Det gör magen lugnare. Fast man får inte TVINGA i honom grädde, för då kan han börja kräkas i alla fall, och det vill vi inte.

– Jag vet inte om vi har någon grädde, sa Sofi olyckligt.

– Har ni glass då? frågade mannen.

Sofi sken upp.

– Ja, det har vi! Gräddglass!

Men den behövdes inte, för nu kom ambulansen i full fart. Två män hoppade ut och sprang fram till Kim. Direkt efter kom morbror Leo och mamma körande med tjutande däck. De hade hört ambulanssirenerna från grannen. Morbror Leo kastade sig in till Kim i ambulansen. Den körde iväg så att gruset sprutade och Sofi storgrät hos mamma.

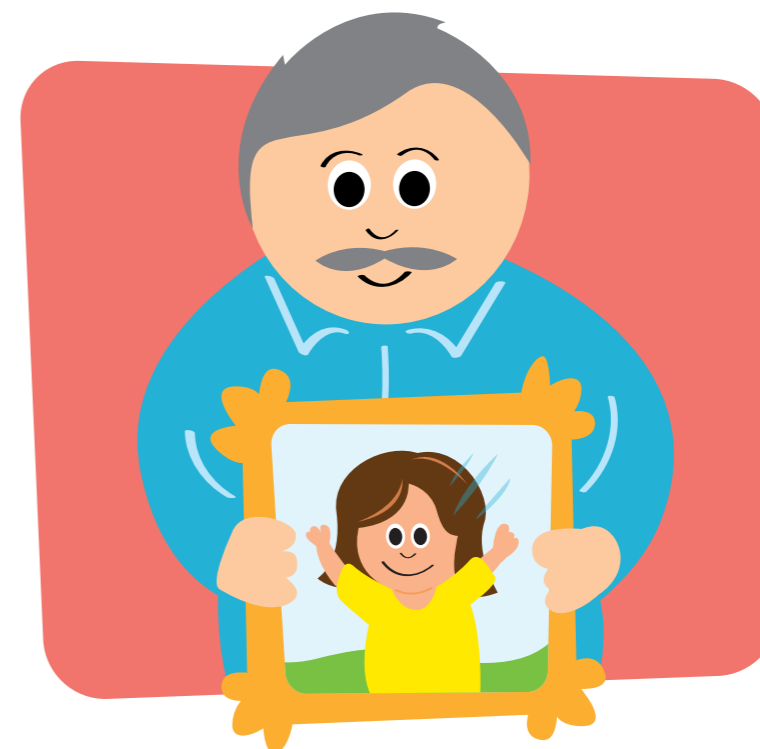
I ambulansen fick Kim hjälp att andas. När de kom fram till sjukhuset var han redan bättre men han måste stanna kvar med sin pappa tills de var helt säkra på att allt var bra igen.

Sofis sommarlov blev inte som hon hade tänkt sig. Men hon kände sig nöjd när hon tänkte på hur hon hade vunnit över sin stora rädsla och vågat göra rätt, just när Kim behövde det! Det var stort. Varje kväll innan hon somnade kände hon stor tacksamhet.

Morbror Leo satte in ett kort på Sofi i den vackraste guldrum han kunde hitta.

– Det här kortet ska Kim alltid ha med sig, sa morbror Leo högtidligt. Du är hans älsklingskusin och du räddade hans liv, fast du bara är sex år! Det kommer vi aldrig att glömma.

När skolan började igen berättade Sofi för sina klasskamrater om olyckan. Alla fick lova att se till att det inte stod några farliga flaskor hemma som små barn skulle kunna komma åt. Barnen skulle också säga till sina föräldrar att aldrig hälla något giftigt i en tom läskedrycksflaska, som barn kan tro är saft. Eller ha några mediciner framme. För barn kan tro att det är karameller, fast de är livsfarliga för barn.

Fröken sa till klassen att Sofi var en riktig hjältinga och modig som ett LEJON.

– Modig kan man bara vara om man vågar göra RÄTT, fast man är RÄDD. Men det är INTE modigt att göra DUMMA saker när man är rädd, lade hon till. Som att klättra över ett staket till ett

farligt, förbjudet ställe. Det är bara dumt. Men nu, alla barn, ska vi hurra för Sofi. Ett riktigt, fyrfaldigt leve: HURRA, HURRA, HURRA, HURRA! Barnen ropade för full hals och sjöng sin favoritsång tillsammans.

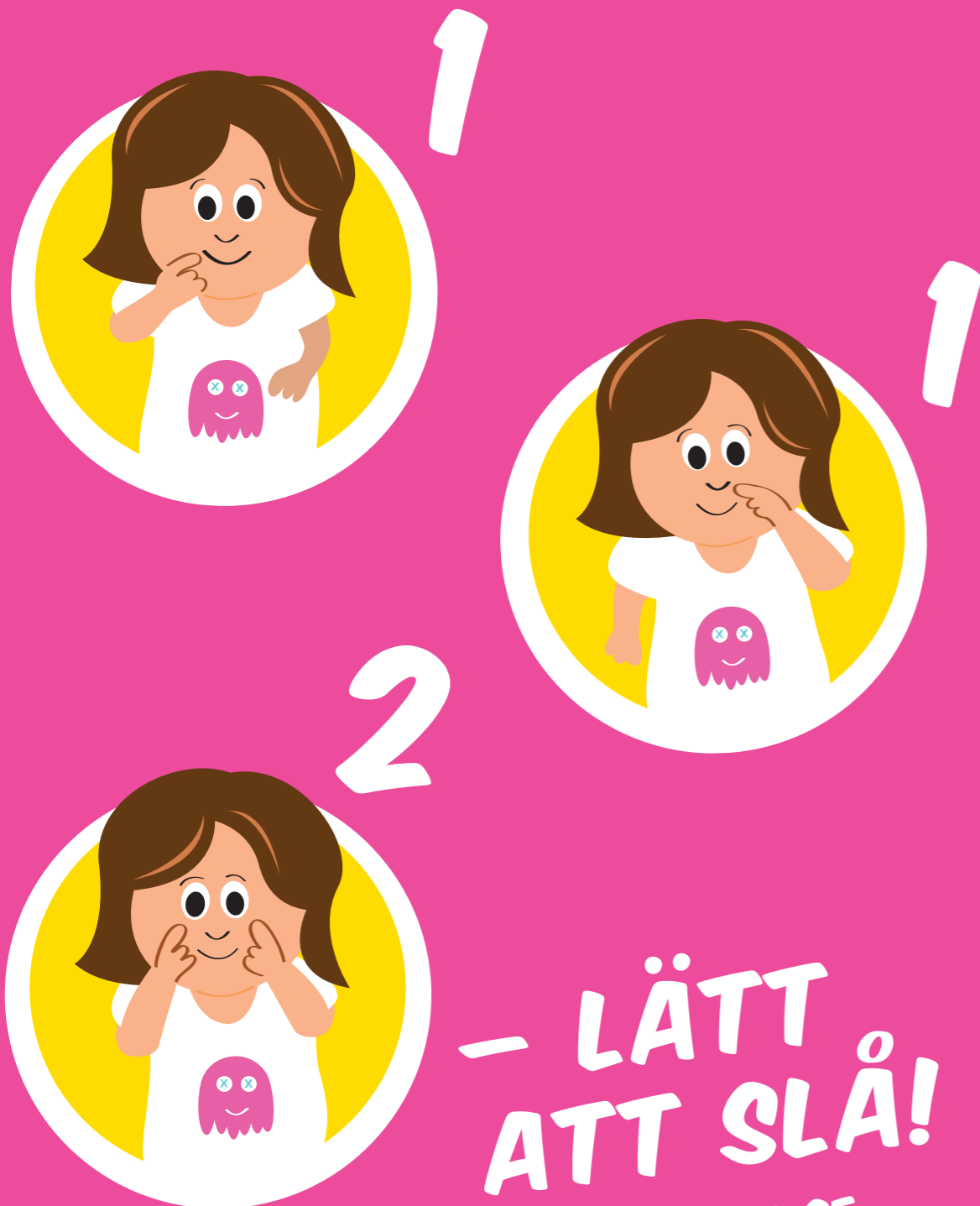
På kvällen låg Sofi och funderade. Kanske skulle hon ta och vinna över ett av sina tankespöken nästa gång? De kunde vara så TJATIGA där inne i huvudet med alla sina låtsasrädslor. Ett var särskilt tjatigt och viskade ofta:

– Sofi, du får ABSOLUT inte säga ifrån om någon är dum mot dig! TÄNK om de skulle skratta! Det klarar du ALDRIG! Du kan DÖ!

Sofi log. Hon visste ju att tankespöket hade fel. Det är inte farligt om någon skrattar. Och fröken hade berättat vad som händer när man klarat av något svårt och farligt som man aldrig trott att man kunde. Då växer man inuti och blir starkare och tryggare. Det där lilla tankespöket skulle hon nog skrämja bort. Sofi kröp ner under täcket och kramade om gosedjuret som hon hade fått av Kim. Det var ett stort, stiligt, guldgult lejon...

SLUT!

– LÄTT
ATT SLÅ!
WWW.112.SE

Några av de vanligaste orsakerna att ringa 112 är:

- Bränder
- Drunkningstillbud
- Bröstsmärtor
- Andningspåverkan/andningshinder
- Medvetslös person
- Förgiftningar/överdoser
- Livsfarliga allergiska reaktioner
- Krampanfall
- Pågående brott t.ex. inbrott eller rattfylla
- Trafikolyckor med personsador eller annan fara t.ex. brand eller om olyckan blockerar en större trafikerad väg

Ring nödnumret 112, men bara när det verkligen gäller.
Då kan vi rädda och hjälpa tillsammans.

112 – Rädda liv. Rädda egendom.

 SOS Alarm[®]
För ett tryggare samhälle

Daniel är hos gammelmormor på besök och hon har en magisk ask högt upp i ett skåp. Daniel är så nyfiken på vad som finns däri. Gammelmormor vill gärna visa och klättrar upp på en pall för att kunna nå skrinet. Då trillar hon ner och slår sig i huvudet, sedan ligger hon bara där på golvet och ser ut som om hon sover.

Daniel blir jätterädd men han har lärt sig en ramsa som gör att han kommer ihåg vilket nummer han ska ringa för att få hjälp . 112 - lätt att slå.

Men hur har han lärt sig ramsan? Det är här du som vuxen berättare kommer in. Ju tidigare barn och ungdomar lär sig om nödnumret 112, desto tidigare kan vi tillsammans rädda liv och minska skador. Kunskapen om 112 är livsviktig och vi tackar för att du, genom att läsa sagorna, hjälper oss i vårt informationsarbete.

Prova gärna att göra sagorna som teater, så får ni bra träning om någon av er kommer att behöva ringa 112 någon gång.

Sagorna är författade av Annika Dopping i samarbete med SOS-operatörer med mångårig erfarenhet. De är inspirerade av situationer där barn, tack vare att de känt till 112, har ringt och hjälpt till vid olyckor.

www.112.se